

## Ken je grenzen

“A man’s got to know his limitations.” Dat mompelt met een minzaam glimlachje Harry Callahan aan het slot van de Amerikaanse filmklassieker *Magnum Force* uit 1973. Het is de tweede rolprent in de ‘Dirty Harry’-reeks. Callahan, vertolkt door Clint Eastwood, is een keiharde politieman die voortdurend overhoop ligt met zijn collega’s en bazen omdat hij ‘schietgraag’ is. Vandaar zijn bijnaam ‘Dirty Harry’. Hij gebruikt echter alleen geweld als er een rechtvaardiging voor is: het beschermen van onschuldigen en misdaadslachtoffers. Harry komt motoragenten op het spoor die hem als een ‘voorbeeld’ beschouwen, maar het recht als een soort terroristen in eigen hand nemen en zonder pardon aan het moorden slaan. Dat gaat hem te ver. Wanneer Harry het doodseskader onschadelijk probeert te maken, wordt hij zelf doelwit. Hij weet een voor hem bedoeld explosief te ontmantelen en brengt zijn politiechef, Neil Briggs, op de hoogte. Wanneer deze Harry met de onontploffte bom ophaalt, wordt duidelijk dat Briggs het brein achter de bende is. Er ontstaat een dramatisch gevecht op leven en dood. Harry slaat Briggs al rijdend bewusteloos en weet enkele bendeleden die hem achtervolgen op een oud vliegdekschip uit te schakelen. Wanneer Harry weg wil rijden met de auto, duikt opeens Briggs weer op, die hem onder schot houdt, maar hem niet doodt. Hij dwingt Harry uit te stappen en zegt hij hem in leven te laten om hem aan de schandpaal te nagelen voor het doden van zijn collega’s. Harry slaagt erin, zonder dat Briggs het ziet, een tijdmechanisme van de bom in de auto aan te zetten en stapt uit. Briggs rijdt weg en even later ontploft de auto. Harry kijkt toe en zegt: “A man’s got to know his limitations”, “Een man moet zijn grenzen kennen.” Daarmee eindigt de film, de kijker peinzend achterlatend. Het personage van Harry Callahan krijgt hiermee iets mythisch over zich. Je zou ook kunnen zeggen dat er sterke bijbelse lading in dit slot zit: het goede overwint uiteindelijk het kwade en slechteriken die denken dat ze zich alles kunnen veroorloven, veroorzaken hun eigen ondergang. Of zoals het oudtestamentische boek *Spreuken* zeg: “Hooghartigheid gaat vooraf aan ellende, hoogmoed komt voor de val” (16,18). Je kunt zelfs helemaal terug naar het verhaal in *Genesis* over de zondeval van Adam en Eva. God schiep de mens als een goed wezen dat in harmonie met Hem leeft. Maar in zijn hoogmoed denkt de mens zelf voor God te kunnen spelen, en dan gaat het aan de lopende band mis. De mens raakt van God

vervreemd. Daar is een mooi woord voor bedacht: 'erfzonde'. Je krijgt het met je geboorte mee en je doet er niks aan. Jezus mag dan gekomen zijn om ons weer met God te verzoenen, maar het blijft tobben. Ook als je niet in God en de bijbel gelooft, zul je moeten toegeven dat het mens-zijn niet volmaakt is. We hebben allemaal hebben de onuitroeibare drang onszelf te verabsoluteren, om maar even een ander woord voor 'vergoddelijken' te gebruiken, en medemensen de maat te nemen. Onze eigen fouten zien we liever niet, maar die van anderen des te meer. Daarbij vergeten we vaak maar al te gemakkelijk waar onze grenzen liggen. Op school, op het werk, in het uitgaansleven en in de sociale media leidt grensoverschrijdend gedrag tot kleine en grote tragedies. Hebben we allemaal niet af en toe een 'Dirty Harry' nodig om ons weer eens flink in te peperen dat we onze grenzen moeten kennen?